

KARKSI SÕNA

• Karksi valla infoleht • Nr. 11 (179) Detsember 2010 •

Sõnumeid

Kultuurikeskuses tähistati maanaiste päeva

17. oktoobril tähistati Karksi valla kultuurikeskuses maanaiste päeva. Kokku oli tulnud 112 inimest maakonnast ja kaugemaltki. Osalejaid võtsid vastu Karksi vallavanem Arvo Maling ja Kodukant Viljandimaa juhatuse esimees Enn Sarv.

Enn Sarv lausub: „Maanaised moodustavad enam kui neljandiku maailma elanikkonnast. Nad annavad iga päev väga suure panuse oma pere heolule ja majanduse arengule maapiirkondades ning neil on võtmeroll kogu maailma toiduga varustamisel.“ Ta luges ette ka tervitusluuletuse, mille oli Jüri Tamtik kirjutanud selleks päevaks.

Arvo Maling rõhutas naiste tähtsust meie kohalikus elus, eelkõige maaelu edasiviijatena. „Meie naised on tegusad – nad panevad katuseid, kirjutavad projekte ja remondivad maju,“ lausub ta. Tervitusõnu ütlesid president Arnold Rüütel ning proua Ingrid Rüütel, kes väärtustasid oma sõnavõttudes Viljandimaa kauneid kodusid ning rahvakultuurilaseid saavutusi, rõhutades selles naiste rolli.

Sõna said veel Viljandimaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees Ene Saar ja Jõgevamaa naiste delegatsiooni esindaja Tiit Sarv.

Päeva teema „Kitzberg ja naised“ valmistasid ette Asta Jaaksoo ja Silvia Soro. Naisi tulid tervitama ka kirjanikuhärra ise Aarne Soro kehastuses ja tema kirjanduslikud naistegeelased. Muusikalist meelelahutust pakkus muusikakooli orkester Ringa Vaiksaare juhitud ja nauditava kergusega esines Anneli Arraste tantsurühm Samm Sassis. Sudiste folkloorirühm kutsus kõiki tantsupõrandale ringmänge mängima ja tantsima „Üits vanamiis raidse...“

Tänuõnu pälvisid korraldajad Karksi Kultuuriseltsist, valla kultuurikeskusest, Kodukandi liikumisest ja mittetulundusühingust Tuhalaane, kes nõu ja jõuga päeva kordaminekule oma panuse andsid.

Päeva korraldasid MTÜ Kodukant Viljandimaa ja Karksi Kultuuriselts ning toetasid Kodanikuühiskonna Sihtkapital, kohaliku omaalgatuse programm, Karksi vald, Viljandimaa Omavalitsuste Liit ja valla kultuurikeskus.

Enn Sarv

Indrek Palu on hea noorsootöötaja

Reedel, 19. novembril Viljandimaa noorteuritusel tunnustati Karksi-Nuia Noortekeskuse senist tööd ning selle juhataja Indrek Palu valiti Viljandimaa aasta noorsootöötajaks. Tunnustusena kaasnud aukiri Viljandi maavanema Lembit Kruuse ja Viljandimaa Omavalitsuste Liidu esimehe Ene Saare allkirjaga. Ühtlasi esitati ta kandideerima vabariigi aasta noorsootöötaja tiitlile.

See tunnustus näitab, et Karksi

• August Kitzberg ja tema kirjanduslikud naised maanaiste päeval

vallas toimuvat on märganud ning meie tegemistel on kindel siht. Mitmes meie maakonna omavalitsuses alles luuakse noortetööle sobivat vaba aja veetmise keskkonda ja mõnes korraldatakse suuri muudatusi, Karksi-Nuia Noortekeskus on aga oma vanades ruumides tulemuslikult töötanud, toetades noorte omalgatust.

Samuti kiideti mitmekesist sihkindlat piirkondlikku ja rahvusvahelist tegevust. Meie noortekeskusel on oma kindel nišš ja see on eeskujuks paljudele teistele.

Loodame, et 2011. aastal valmiv noortekeskuse hoone loob veelgi paremad vaba aja veetmise võimalused ja töötajad tegelemiseks valla noorte ehk meie tulevikuga.

Palju õnne ja jõudu uute eesmärkide saavutamisel!

Dmitri Orav, spetsialist-projektjuht

Muusika puudutab kõiki inimesi

Kas just kõiki, seda mina ei tea, aga enamikku kindlasti. Kas olete kunagi mõelnud, miks panete tööle raadio, teleri või muusikakeskuse ning miks eeldatakse, et peol on muusikat? Kõik need küsimused tulevad meile inimesed, kes meile muusikat võimaldavad? Arvan kuulvat õiget vastust: enamik muusikuid on saanud muusikalise alghariduse muusikakoolist.

Karksi-Nuia Muusikakool soovib pakkuda nii õpilastele kui õpetajatele senisest rohkem, see on arvatavalt muusikakirjutamise programmiga ja muusikalooklassi plaadikogu täiendamist.

12. detsembril kell 12 toimub kultuurikeskuses kontsert muusikakooli heaks. Lavale tulevad Ene Nael (klavessiin) ja Aare Tammesalu (tšello), muusikakooli õpilased ja õpetajad ning Jaan Sööt (ansamblist Jäääär). Nagu nimedest näha, saab kuulata väga erinevat muusikat. Loode-tavasti leiab igäiks sealt midagi, mis teda puudutab ja talle meeldib.

Lisaks muusikale on võimalus nautida Tiina Talveti ja Enn Alliku kunstiloomingut, mis on valminud puht selleks ürituseks. Nende tööd on kultuurikeskuses ülevall alates 1. detsembrist. Neil, kellel on soov mõni nende töödest koju kaasa viia, saab selle lunastada heategevuskontserdil.

12. detsembril on kolmas advent. Miks mitte veeta see päev midagi head ja ilusat tehes?

Ruth Kuhi

Filmiõhtud valla külamajades

18. ja 19. novembril oli huvilistel võimalus vaadata ajaloolisi filme Eesti Filmiarhiivist. Tegemist oli loeng-filmiprogrammiga, kus eri ajalooperioodide dokumentaalfilmid vaheldusid ajaloolase kommentaaridega. Peamiselt leidsid programmis kajastamist 1920. ja 1930. aastate filmikroonikad, ent näidati ka varasemaid ja hilisemaid filme.

Need filmiõhtud olid Pollis, Karksi ja Tuhalaanes.

Filmiprogramm andis põgusa ülevaate Eesti Vabariigi arengust ku-

ni Teise maailmasõjani, teemadeks ühiskondlik-poliitiline elu, rahva elujärg, kultuur, haridus ja sport. Vaatefilmid andsid võimaluse näha mõnda Eesti väikelinna sellisena, nagu see oli enne viimast sõda.

Et tegemist oli projektiüritusega, mis käsitleb Tuhalaane küla ajaloo uurimist, siis palusime näidata multilmi „Operaator Kõps üksikul saarel“, mida 1966. aastal filmiti Tuhalaanes.

Filmiprogramm pakkus vanematele vaatajatele äratundmishetki endisest elust ning nooremale põlvkonnale uudistamist vanavannemate elust. Erilise elamuse osaliseks said Tuhalaane filmiõhtul osalejad: programmis oli ka Eesti esimehe tummfilm „Karujäht Pärnumaal“, millele taustamuusikat pakkus Ermas Hein. Nõnda muutus filmi vaatamine naudinguks.

Filmiõhtuid toetas Vabariigisüste Fond, mida rahastavad Norra, Island ja Liechtenstein Avatud Eesti Fondi vahendusel.

Anneli Anijärv

Lapsed käisid Lilli Looduskeskuses

29. oktoobril käisid lasteaiade vanemrühm Viljandimaa keskkonnahariduslike programmide täiendkoolituse projekti toel Lilli Looduskeskuses. Hommikupoolik algas Daire Gorjatsko juhendamisel.

Lapsed tutvusid ümbruses kasvavate puu- ja taimeliikidega, mängiti sügiseteemalisi mänge ning täideti töölehti. Kiisude rühma õpetaja Kaja Saar ütaldas sügis tervitamisemänguga, ta oli end ka vastavalt riietanud. Tegevuses „Leia mind“ õpetas ta lapsi, kuidas käituda looduses eksinuna. Tä ütles, et kolm on ohumärk. Esimese ülesandena tuli vilistada aeglaselt kolm korda. Põnevust pakkus veel käbide seadmine tihedalt kolme ritta ning okaspuu ehtimine tehisevahenditega.

Loodusmajas kostitati meid Kaja korjatud taimedest valmistatud teega. Laua ääres lahendati töölehti teemal „Kuud ja aastaajad“. Üritus lõppes mängudega õues, mida juhendas Daire.

Mida arvasid üritusest lapsed ise? Kermo ja Rome: „Meeldis puu külge asju riputada, et olla nähtav.“

Metemari: „Sain teada, et juba puu on väga mürgine.“

Kertu: „Mulle meeldis käbisid ritta panna.“

Mirtel: „Õppimine toas.“

Lota: „Meeldis majas teed juua ja küpsiseid süüa.“

• Oravad Lilli Looduskeskuses mängus „Ole nähtav!“

Eva Lotta: „Töölehtede täitmine.“ Üritus sai teoks tänu Kiisude rühma õpetajale Kaja Saarele, Oravate rühma lastele ning Lilli Looduskeskuse projektis osalejale. Soovime edasist koostööd.

Annika Artla, lasteaiapäetaja

Jõulukuuskede kaunistamise konkurs

4. detsembril toimub kultuurikeskuses jõulukuuskede ehtimise võistlus „Jõulupuu 2010“. Osa võivad võtta kõik, kel on selleks soov. Ootame osalema lapsi, täiskasvanuid, peresid, kollektiive, üksikesinejaid ja taidlusringe.

Puu ehtimise tehnikas on kõik vabad. Kuni kahe meetri kõrguse kuusepuu annavad korraldajad kohapeal. Ehitu peab seisma iseseisvalt püsti. Hinnatakse töö üldmuljet, materjali kasutust, kompositsiooni, teostust, ideed ja originaalsust. Elektri kasutamise soovist tuleb teada anda end kirja pannes.

Töid alustatakse kell 10 ja lõpetatakse kell 12 ning žürii töötab kella 12–12.20. Selgitatakse rahva lemmikjõulupuu, parimad võistlustööd saavad auhinna. Kõik võistlustööd jäävad kultuurikeskusesse näitusele „Jõulupuu 2010“ kuni pühapäevani, 12. detsembrini. Seejärel saavad tegijad oma puu kätte.

Osavõtjate registreerimine telefonil 435 5529 või 5198 1363.

Kai Kannistu

„Jõulumaa“ kultuurikeskuses

9.–11. detsembrini on valla kultuurikeskuses „Jõulumaa“, kus on näitemäng „Lumemaasikad“, küpsetatakse piparkooke, meisterdatakse, käiakse raamatukogus, loetakse muinasjutte, lauldakse, tantsitakse ja oodatakse üheskoos jõuluvana.

Etendus algavad 9. ja 10. detsembril kell 9.30, 12 ja 14.30. 11. detsembril kell 11 ootame kodulapsi koos vanematega. Vajalik on eelnev registreerimine. Pilet maksab 40 krooni.

„Jõulumaa“ korraldavad valla kultuurikeskus, lasteaiad, Karksi-Nuia raamatukogu ning Polli, Tuhalaane ja Karksi külamaja.

Kai Kannistu

Loeng lapse arengu teemal

22. novembril oli lasteaias võimalus kuulata loengut „Lapse arengu toetamine“, lektor oli Ervin Laanvee.

Huvitav loeng kutsus kaasa mõtlema ning põhines arusaamal, et lapsevanem on lapse esmane õpetaja ja kasvataja ning lasteaiad toetab perekondlikku kasvatamist. Laps on meie peegel: ta võtab omaks vanema käitumismustrid. Kui lähene probleemile raevukalt ja süüdistavalt, võtab laps tõrjuva, ennast kaitsva hoiaku ja lahendust pole lihtne leida.

Lektor rõhutas: mida rohkem lapsepõlves kogetakse positiivseid elamusi, seda paremini saavad lapsed

elus hakkama. Lektor suhtles aktiivselt kuulajatega, muutes õhkkonna sõbralikumaks, ja kasutas palju näiteid, mis tegi teema arusaadavaks.

Jäime informatiivse õhtupoolikuga väga rahule ja korraldame samaväärseid loenguid edaspidigi. Suur aitäh loengul osalenud lapsevanematele ja klassiõpetajatele.

Lasteaiapere soovib kõigile kaunist jõuluaega ja kutsub endisi töötajaid 20. detsembril kell 10 lasteaias saali jõulukontserdile.

Katrin Kivistik

„Karksi Ratsu“ kiirturniir males

• „Karksi Ratsu“ turniiril oli parim Karksi valla maletaja Ion Mõndresku. REIN RUUSI foto

Karksi Vallavalitsus korraldas 21. novembril maleturniiri „Karksi Ratsu“. Turniiri avasõnad ütlesid vallavolikogu liige Enn Sarv ja hasartmängumaksu nõukogu esimees, riigikogu liige Kaia Iva.

Turniiri võitis Viljandi meistrikandidaat Siim Kanep 6,5 punktiga seitsmest mängust, teine oli suurmeister Igor Svõrov 6 punktiga. 4,5 punkti kogusid Ottomar Ladva, Villu Kuld, Ardi Tedrema ja parim naismaletaja Anna Sagadijeva. Koefitsient andis kolmanda koha Ottomar Ladvale.

Parim Karksi valla maletaja Ion Mõndresku kogus 4 punkti ja oli üldarvestuses seitsmes. Eriauhinna omandasid veel veteran Villu Kuld, turniiri vanim, 84-aastane Karksi valla maletaja Herbert Sepp, noorim, 8-aastane Kirill Chukavin ja parim naismaletaja Anna Sagadijeva ning üllatusauhinna Rein Kartau.

Etenduse andsid Kitzbergi gümnaasiumi õpilane laulja Maritta Mägi, keda juhendas ja saatis klaveril õpetaja Sylre Eesik ning rahvatantsurühm Samm Sassis Anneli Arraste juhendamisel.

Toitlustuse eest hoolitses kohvik Heim, kes valmistas kosutava mulgi pudru, ning kohvilaua kattis kultuurikeskus. Suurepärase mängutingimuste loomise eest hoolitses kultuurikeskuse juhataja Kai Kannistu.

Korraldajad tänavad Karksi valla ja hasartmängumaksu nõukogu rahalise toetuse ja esinejatele meeleolu loomise eest. Täname kõiki, kes aitavad kaasa turniiri korraldamisele.

Dmitri Orav ja Rein Ruus, maleturniiri „Karksi Ratsu“ korraldajad

Jõululaadal kauplevad käsitöömeistrid

Traditsiooniliselt korraldame selgi aastal jõuluootuses laada, kust igal soovijal on võimalus varakult osta jõulukinke ja saada positiivseid elamusi.

Kauplemine algab 4. detsembril kell 9. Kell 12 on kultuurikeskuse taidlejatelt kontsert, mille järel tunnustatakse „Jõulupuu 2010“ konkursi paremaid võitkondi. Ootame arvuvalt nii müüjaid kui ostjaid.

Kai Kannistu

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

17. novembri istungil

Osa võtsid Andre Aavastik, Hendrik Agur, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Alli Laande, Laili Lamp, Leo Liiber, Heino Luik, Indrek Palu, Maire Sala, Enn Sarv, Tarmo Simson ja vallavanem Arvo Maling. Puudusid Olavi Piik ja Raimo Sarv.

♦ Muudeti valla 2010. aasta eelarvet 750 000 krooni ulatuses ja vähendati kulusid järgmiselt: valitsussektori võla teenindamine 50 000, reservfond 85 000, maakorraldus 50 000, osalemine spordikoolide kuludes 15 000, lasteaia kuludes 100 000, põhikooli kuludes 50 000 ja gümnaasiumide kuludes 50 000 krooni, õpilaste veo eriliinid 100 000 ning teiste hooldekodudele 250 000 krooni. 2010. aasta eelarve kulusid suurendati järgmiselt: vallavalitsus 80 000 krooni (sealhulgas valitavad ja ametisse nimetatavad ametnikud 22 300 ning töajukuludega kaasnevad maksud 7700, kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud 40 000 ja sõidukite ülalpidamiskulud 10 000 krooni); muud üldised teenused (kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud) 20 000, vallahooldus (rajatiste majandamiskulud) 46 000, tänavavalgustus 63 000, elamute ja kommunaalmajanduse haldamine 72 000 krooni; muusikakool (muud kulud) 10 000; noortekeskus 23 000 krooni

KARKSI VALLAVALITSUSES

8. novembri istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Jüri Kert, Andi Sömmmer, Urmas Suurpuu, Arne Tae ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Arutati esimesel lugemisel vallavalitsuse ja hallatavate asutuste 2011. aasta eelarve kavandeid ja kiideti heaks spordikooli, noortekeskuse, muusikakooli, lasteaia, gümnaasiumi ning hooldekodu 2011. aasta eelarve projektid ja otsustati võtta teisele lugemisele 29. novembril.

♦ Muudustati vallavalitsuses ja vallavalitsuse hallatavates asutustes aastainventuuride komisjon: esimees Urmas Suurpuu ning liikmed Liia Truuvelt ja Tõnis Laurik. Aastainventuurid tehakse 2010. aasta 1. novembri seisuga 10.–24. novembrini.

♦ Kinnitati Mäeküla Rängle lauda kinnistu kirjaliku enampakkumise tulemused ja otsustati see müüa Henry Kütille hinnaga 15 615 krooni ning Lilli töökoja kinnistu kirjaliku enampakkumise tulemused ja otsustati see müüa Henry Kütille hinnaga 23 515 krooni.

♦ Kinnitati Remsi pumbamaja kinnistu kirjaliku enampakkumise tulemused vastavalt eelläbirääkimistega pakkumise avamise protokollile, tunnustati võitjaks Heilo Sossi, kellega sõlmitakse müügileping hinnaga 5000 krooni. Ostjale pandi kohustus jätkata kõigi tarbijate varustamist joogiveega ja koormata Remsi pumbamaja kinnistu realservituudiga (veevarustusservituudiga) valitsevate kinnistute kasuks.

♦ Kiideti heaks hajaasustuse veeprogrammi aruanne tööde kohta Univeri külas Reimani kinnistul.

♦ Anti Silvi Pärnale luba korraldada 20. novembril valla kultuurikeskuses ja selle ümbruses laat.

Millest räägiti VII Eesti Spordi Kongressil

11. novembril toimus Tallinnas Solarise keskuses spordikongress, millest võttis osa ka Karksi valla esindus — Jaak Israel, Enn Sarv ja allakirjutatu. Et olin ka 2006. aastal toimunud kongressil ja selle materjalid olid sahtlist võtta, siis selgus kurb tõsiasi: üheteistkümnest neli aastat tagasi vastu võetud punktist oli enamik tähtmata.

Saime üht-teist kuulda ja kaasa kaks kollasekaanelist raamatut, milles on kongressi materjalid. Kongressil kuuldu põhjal tasuks meie valla juhtidelgi silmad lahti hoida, sest tundub, et hakatakse piirkondlikke spordikeskusi rajama sinna, kus traditsioonid, treenerid ja spordibaasid olemas. Räägiti ka koondamisest: Pärnusse sõudmine, Tartusse kergejõustik ja korvpall ning Narva jalgpall ja hoki.

Neli aastat tagasi tehti spordikoolid pihuks ja põrmuks, neilt võeti igasugused õigused ja kiideti ainult spordiklubisid. Sellel kongressil anti pihta klubidele. Mitu kõnelejat pidas klubisid nõrgaks ja ühemeheklubideks, nii et ilmselt võetakse suund spordikooli ja klubi võrdsustamisele.

Praegu ei saa Karksi-Nuia Spordikool võistelda vabariigi tiitlivõist-

(sealhulgas töötasud 9300, töajoukudega kaasnevad maksud 3200 ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud 10 500 krooni); valla kultuurikeskus (inventari, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmete soetamine ja renoveerimine) 52 000; Karksi külamaja (kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud) 5000 krooni; Lilli külamaja (kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud) 27 000; lasteaed 20 000; gümnaasium 270 000 krooni (sealhulgas kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud 210 000 krooni, inventari kulud (välja arvatud infotehnoloogia ja kaitseotstarbelised kulud 50 000) ning muud kulud 10 000 krooni); muud hariduskulud (preemiad ja stipendiumid) 50 000 ja Polli Hooldekodu 12 000 krooni.

♦ Arutati esimesel lugemisel valla 2010. aasta lisaelarvet mahus 700 000 krooni ja kinnitati valla aastate 2009—2018 arengukava finantskava aastateks 2011—2015.

♦ Võeti vastu hooldekodusse paigutamise korra uus redaktsioon.

♦ Tunnustati peremehetuks Oti külas asuv Piiri elamu ja Metsakülas asuv Väike-Kirbu elamu. Vallavalitsusele tehti ülesandeks võtta need enda valdusse.

♦ Lõpetati kultuuri-, spordi- ja külaliikumiskomisjonide tegevus ning komisjonide liikmete volitused ning moodustati tegevuse lõpetanud

komisjonide asemele uued alatised komisjonid: kultuuri- ja spordikomisjon; külaliikumise, maa- ja keskkonnakomisjon ning vallavolikogu komisjon noorte osaluskoogu. Salajasel hääletamisel valiti kultuuri- ja spordikomisjoni esimeheks Indrek Palu; külaliikumise, maa- ja keskkonnakomisjoni esimeheks Enn Sarv ning noorte osaluskoogu esimeheks Andre Aavastik.

♦ Tehti muudatus avalike suhete ja turismikomisjoni koosseisus: liikme kohustustest vabastati Rivo Roggenbaum ja uueks liikmeks kinnitati Rudo Puks.

♦ Kinnitati kultuuri- ja spordikomisjon: Indrek Palu (esimees), Andre Aavastik, Olev Kallas, Almar Kalam, Kai Kannistu, Kerti Einstein, Alli Laande, Reelika Maiste, Leili Nael, Dmitri Orav, Bo Otterström, Signe Pugal, Margus Pöldsepp, Urmas Suurpuu, Enn Sarv, Heiki Arro, Silvi Hannus, Kaupo Kuhlap, Mart Kurs, Indrek Lepik, Urmas Vilbach, Jaak Israel ja Leo Liiber. Kinnitati külaliikumise, maa- ja keskkonnakomisjon: Enn Sarv (esimees), Leili Nael, Tarmo Simson, Heino Univer, Malle Erelaine, Kalle Peik, Harri Kunimägi ja Tiia Kukk. Kinnitati noorte osaluskoogu: Andre Aavastik (esimees), Signe Pugal, Henri Purtsak, Martin Sarv, Aadu Kunimägi, Piia Bergstein, Klaid Melnikov, Simo Sömmmer, Kätlyn Jürisaar, Erki Maling, Tertu Tammaru, Reelika Maiste, Margit Sillaste, Liisi Oidema ja Kaari Talvet.

taotlejale kokku 79 238 ja ühekordne sotsiaaltoetus 9 abivajajale kokku 9349 krooni, lasteaia toidutoetus 50% ulatuses toidupäeva maksumusest kolmeks kuuks 3 lapsele ja huvikooli kulude osaliseks katmiseks toetus 3 õpilasele.

♦ Pikendati Ivi Lutsuga sõlmitud tüürilepingut Rahumäe 2a II korrusel asuvalle äärmulile nr 31 (27,1 m²) 28. veebruarini 2015.

♦ Määrati Lilli piiripunkti katastriüksuse jagamisel moodustunud katastriüksuste aadressid ja sihtotstarbed: Lilli piiripunkt 17 415 m² ja Piiririba 1862 m² – mõlemad on riigikaitsemaa ning Ainja külas Kõva katastriüksuse jagamisel – Kõva 7,62 ha on maatulundusmaa ja Kõvakingu 19 312 m² on elamumaa.

♦ Otsustati anda Karksi valla tänukiri ja raamat „Kaunis kodu 2010“ peredele ja organisatsioonidele, kes on silma paistnud korraldatud ja kauni koduümbrusega: Mari Lepik ja Juhan Kadak – Ala-Kõva Kõvakülas; perekond Ülde ja Teet Palusaar – Indumäe Karksi külas; perekond Egle ja Anno Tšetšin – Kaare 4 Karksi külas; Maya Sein ja Aare Ojaperv – Madi Muri külas; Mirje Kallaste ja Urmas Suurpuu – Kuningalossi Sudistes; Maanaiste Selts Sudistes; Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liit – Nuutsaku puhkebaasis. Autasud antakse üle Eesti vabariigi aastapäeva aktusel.

♦ Eraldati Sudiste Maanaiste Seltile valla eelarvest 6000 krooni projekti „Seltsi hoia ja edendab külaelu“ kaasfinantseerimiseks, seda rahastab kohaliku omavalitsuse programm. Samuti eraldati Karksi Haridusseltile valla eelarvest 1000 krooni projekti „Karksi kandi kultuurimälu“ kaasfinantseerimiseks. Sedagi rahastatakse kohaliku omavalitsuse programm.

ning leiti, et on viimane aeg taastada praktikad ja laagrid ning korraldada spordiõpet nii, nagu korraldati mitukümmend aastat tagasi. Ilmselt taastatakse ka kõrgkoolides sportliku tegevuse eest ainepunktide saamine.

Kutsuti üles looma liikumisharustuseks paremaid tingimusi ja räägiti spordi rahastamisest. Kõige suuremad spordi rahastajad on praegu omavalitsused. Riigi ja sponsorite rahade kokkuliitmisel aga jääb nende summa tunduvalt väiksemaks, kui seda on omavalitsuste osalus.

Kui kodus lugesin kongressilt saadud materjali, siis selgus rahastamise poole pealt veel üks huvitav tõsiasi Karksi valla kohta. 2009. aasta andmed kõikide vabariigi valdade ja linnade kohta olid antud kahes osas — spordile kuluv raha elaniku kohta ja protsent kogu eelarvest. Pean kahjuks tunnistama, et Karksi vald on selles osas, sporditerminite kasutades, sabassõrkija rollis. Uus eelarve on koostamisel ning loota tuleb, et rahastamine paraneb.

Vaatame, mida toovad ees ootavad aastad ning kas seekord suudetakse kongressil tõstatatud probleemid lahendada.

Leo Liiber

• Toivo Univer õunaaias

NEEME UNIVERI foto

POLLI VANEMTEADUR TOIVO UNIVER 70

Jõululaupäeval 24. detsembril saab 70-aastaseks Eesti Maaliskooli Põllumajanduse ja Keskkonnainstituudi vanemteadur, õuna- ja pirnipuude uurimise töögrupi juht Toivo Univer.

Juubilar on Mulgimaa juurtega, kuid sündinud on ta tolleaegsel Põlseremaal, kus tema Pööglast pärit isa mõnda aega koolmeistri ametit pidas. Haridusteed alustas ta Maie Alkoolis ning jätkas Nuias 7-klassilises Koolis. Looduslähedase mõtteviisiga noorukina asus ta ametit õppima Rāpina Aiandustehnikumis, mille lõpetas 1958. aastal. Seejärel omandas ta töö kõrvalt õppides kõrghariduse agronoomia erialal.

Pärast tehnikumi lõpetamist töötas Toivo Univer Halliste 7-klassilises Koolis bioloogiaõpetajana, Luua Metsamajanduse Tehnikumis aednikuna ja Tõrva aiandussovhoosis aiandusagronoomina. Sõjaväeteenistuse järel asus tööle Polli esialgu aiabrigadirina, seejärel aiandusagronoomina. Teadustegevust alustas ta 1970. aastal aspirantuuri astumisega ning põllumajandusteaduste teadusliku kraadi kaitses 1980. aastal Moskvast.

Pärast aspirantuuri lõpetamist töötas Pollis viis aastat teadurina ning alates 1989. aastast vanemteadurina. Kui uurimisasutus viidi üle Eesti Põllumajanduslikule haldusalale, oli ta aastatel 1995—1999 Polli Aianduse Instituudi teadusdirektor ning 2003. aastani direktor. 2001. aastast on ta õuna- ja pirnipuude uurimise töögrupi juht. Põhitöö kõrvalt oli ta ka ligikaudu kümme aastat põllumajanduslikooli õppejõud puuviljanduse alal vanemõpetaja, dotsendi ja professori ametikohal.

Pollis töötanud 40 aasta jooksul on temast kujunenud tunnustatud puuviljandusspetsialist, eriti õunakasvatuse küsimustes. Tänu Rāpina koolis õpitule ja Luua koolist saadud töökojemustele on tal ka laialdased teadmised ehisaianduse, dendroloogia ja haljastuse valdkonnas. Aktiivselt osaleb enamikul looduskaits- ja aiandusseltside üritustel.

Toivo Univeri üks noorpõlveharastusi oli muusika. Ta on mitu aastat mänginud Nuias puhkpilliorkestris klarnetist.

Enamuse Polli katseaedadest moodustavad õunaaiad, neist valdav osa on kavandatud ja rajatud juubilari eestvõttel ja juhendamisel. Katseadades on tuhandeid õuna- ja pirnipuid ning sordikollektsioonides sadu sorte, mis kõik vajavad hooldamist ja teaduslikku hinnangut. Seepärast on teadlastel suur töökoormus.

Juubilaril kauaaegseim abiline on laborandina töötav abikaasa Irene, kellega koos on ta üles kasvatanud kolm tublit last. Vanaisa ja vanaema on nad viiele lapselapsele.

Juubilar on hoolt kandnud ka teadlaskaadri järelkasvu eest. Teadlastena töötavad tema juhendamisel olev vanem poeg Neeme ja tema abikaasa Krista Tiirmaa, kes koos juubilariga end ja tema abikaasaga moodustavadki õuna- ja pirnipuude uurimisgrupi tuumiku. Grupi põhitöö on õuna- ja pirnipuude sortide ja õunapuude kloonide uurimine ja aretus ning nende kultuuride agrotehnika ja viljelustehnoloogia. Koos Neeme Univeri ja allakirjutatuga on juubilar uurinud ka astelpaju koristustehnoloogiat.

Kohalikke ja välisriikidest pärinevad sorte on juubilar uurinud 40 aastat ning õuna- ja pirnisortide omandust tundmisel on ta silmapaistev spetsialist. Tema pikaajaline töö on andnud väärilise panuse õuna- ja pirnipuude soovitusvormimise muutmisele Eestis parema sobivuse suunas. Juubilari juhendamisel jätkab seda tööloiku Krista Tiirmaa.

Pikemat aega on juubilar tegeelnud ka õunapuude kloonaluste aretusega. Peaesmärk on saada Eesti kliimaoludes vastupidavaid ja sortidega sobivaid keskmise kasvutugevusega ja nõrgakasvulisi kloonaluseid varviljakate õunapuude saamiseks ja nendega madalithedade intensiivsed rajamiseks. Juubilaril pārusmaa selles valdkonnas on uute aluste aretamine ja esialgne uurimine.

Mujalt pärinevate pookealuste katsetamisel lõövad kaasa ka Neeme Univer ja allakirjutatu. Pärast sordiaretaja Kalju Kase pensionile jäämist on Univeride pere otseseks ülesandeks jäänud ka õuna- ja pirnipuude sordiaretus, kus pearõhk on pandud sortide kärntõvekindlusele.

Juubilar on innukas puuviljandusalaste teadmiste propageerija. Pollis korraldataval õunakasvatuse õppepäeval on ta sageli põhiesineja ning sügistasel ajal ei möödu ühtegi aiandushuviliste kogunemist, kus juubilar ei degusteeriks perspektiivsemaid õuna- ja pirnisorte, saades osalejatelt tagasisidet sortide kvaliteedi kohta. Ta on olnud paljude tudengite magistri- ja diplomitööde ning aianduskoolide praktikantide põhjalik ja mõdukal kriitiline juhendaja.

Ta on trükisõnas avaldanud üle 70 erialase kirjutise.

Soovime juubilarile jätkuvat tervist ja tööindust teadustööd ja muudes tegevustes.

Edgar Haak

• „Laske sisse mardisandid...“

ÜLLE METSA foto

Novembrikuu lasteaia

Tähistasime mardipäeva, mille korraldasid Oravate rühma õpetajad ja lapsed. Nad kõik olid riietunud mardideks. Vahva peomeeleolu andsid nad edasi mardilaulude ja tantsudega. Kõik pidid ka mõistatusi mõistatama. Kultuurikeskuses toimus liliputtide tsirkuseetendus, mida käisid vaatamas Oravad, Jänkud ja Mõmmid. Lastele pakkus see suurt elamust.

Novembri algul toimus meie

maja töötajate esmaabikoolitus, mille korraldas lektor Sirje Laidma. Saadi juurde uusi teadmisi ja praktilisi oskusi.

18. novembri hommikul toimus lasteaia luulehommik. Külla oli kutsutud kirjanik Jaak Kõdar. Lapsed lugesid tema luuletusi, laulsid ja tantsisid. Ka kirjanik luges luuletusi, rääkis enda tegevusest ja vastas küsimustele. Ta kinkis lasteaiale kaks enda kirjutatud raamatut. Üritus lõppes meeleoluka tantsuga.

Anne Tiitus, lasteaiaõpetaja

Meeste käsitööd ühel ja haigrupildid teisel korrusel

Novembris oli Karksi Valla Kultuurikeskuses kaks põnevat näitust. Sinises saalis olid mehed vastukaaluks naiste rohketele käsitöönäitustele välja pannud oma näputööd ning teise korruse fuajees rippusid Tõstamaa tohtri Madis Veskimäe haigrupildid, taustaks haigrute häälitsused, mis olid linti võetud.

Näitused ei teki iseenesest. „Juba maikuus andsin kohaliku ajalehe kaudu teada, et aasta lõpul tahan välja panna meeste käsitööde näituse,“ sõnas keskuse juhataja Kai Kannistu. „Esimesena tuli Voldemar Giske siitsamast Karksi-Nuiast teatega, et tema teeb vaase.“

Tõstamaa arsti haigrupiltide seeria oli Kai Kannistu tellinud Karksi-Nuia seejärel, kui ta oli seda väljapanekut Pärnumaal imetlenud.

Oma töid olid Sinises saalis välja pannud Edgar Puidet, Priit Retsep, Marko Järvis, Toomas Jugaste, Guido Ruusojä, Rein Nael, Tõnis Kotsar, Jüri Tamtik, Marko Suurmets, Heiki Vahtra, Voldemar Giske ja Omar Janson. Kollektiivselt näitasid end Kitzbergi gümnaasiumi väikesed poisid ja Aava osahühing.

Priit Retsepa toomisaokstest korve oli varemgi nähtud, kuid paljudele seda käsitöönäitust vaadanud karksiinialasele oli tulnud üllatusena, et nende endi linnas töötab sepikoda ja keegi valmistab seal majapidamises vajalikke asju. Sepp Toomas Jugaste oli vorminud lipuhoidja, uksekoputi, riidevarna, roobi ja muid selliseid esemeid, aga ka jubinaid, mida näiteks teismelised noormehed endale meelasti kaela riputavad.

Kariste mäel elav Guido Ruusojä oli pannud terve seinna oma töid täis: maaliliselt robustsed puitraamid, fotod sees, samas stiilis kandik ja küünaljalad. Omar Jansonil hiiglaslikku

• Kultuurikeskuse juhataja Kai Kannistu näitab esemeid, mille on rahva ette toonud Priit Retsep ja Edgar Puidet. PEETER KÜMMELI foto („Sakala“)

mõõtu pesu- ja muud korvid mõjusid kodu dekoratiivsete elementidena ja sellist peegiraami igatseks endale vist iga naine.

„Kõik, mis olen teinud, olen ka ära kinkinud,“ oli Kai Kannistule öelnud Tuhalaane mees Tõnis Kotsar, kui oma jämedate jalgade ja paksu istme-lauga pingi oli teistele vaatamiseks loovutanud.

Kõige rohkem harrastavadki mehed puutööd. Meelde jäid Polli mehe Rein Naela läikivad pingid ja õisulase Edgar Puideti väikestest detailidest kokku pandud mustrid. Ka gümnaasiumi väikeste poiste põhiline materjal on väljapaneku järgi otsustades puit. Paistu valla klaasikunstniku Heiki Vahtra õrnad taiesed on seevastu nagu omaette maailm.

Tõstamaa arsti 34 haigrufotot vaadates jäi mulje, et mees teab haigrute

elust peaaegu kõike. Jäi teadmata, kui palju tunde ta selleks oli kulutanud. Ühel fotodest nägi vaid varjet, kus ta oma salatööd tegi. Kokkuvõttes andis näitus peaaegu täieliku ülevaate haigrute elust.

Näiteks on autor tabanud hetke, mil vanalind valmistub alles udusulis poega toitma. Foto „Meenutus päevastest tegemistest“ kujutab kuuse ladvas istuvat lindu ehapuna paistel ning „Lendas ära“ ühes servas näeb ainult haigru väljasirutatud jalgu ja sabasulgi.

Pildi „Tiivad on vägevad“ juurde on arstist linnuhuviline lisanud vaatajaid hariva teksti: „Vanalind võib kaaluda keskmiselt 1,5 kilo. Tema tiibade siruulatus võib olla poolteist kuni kaks meetrit ning linnu pikkus väljasirutatud kaela korral on meeter.“

Helgi Kaldma

Lapsevanema kohustused ja vastutus

1. septembril hakkas kehtima uus põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, kus on senistest seadustest enam pööratud tähelepanu koolikohustuse täitmisele ja lapsevanema vastutuse tõstmisele. See määratleb esimest korda lapsevanema vastutuse oma lapse koolitamisel ja kasvatamisel. Paljudes peredes on see iseenesest mõistetav, ent on peresid, kus arvatakse, et lapse kasvatamisega peavad tegelema kõik teised, välja arvatud vanemad ise.

Uues seaduses käsitletakse lapsevanema kohustusi ja vastutust paragrahvides 11, 13, 14, 35 ja 36.

Laps on koolikohustuslik kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni. Kohustus tähendab osaleda kooli päevakavas või individuaalses õppekavas ettenähtud õppes, täita õpiülesandeid ning omandada teadmisi ja oskusi oma võimete kohaselt (§9).

Paljudel lapsevanematel oli mugav mõelda, et ainult koolil lasub kohustus tegelda koolikohustuse täitmisega. Uut põhikooli- ja gümnaasiumiseadust lugedes on näha, et kooli ja

õpetajaid usaldatakse senisest rohkem. Näiteks on kooli otsustada, kas õpilase puudumine on põhjendatud või mitte.

Koolikohustuse mittetäitmise peamised põhjused on pereprobleemid, ema ja isa suutmatuse oma lapsega hakkama saada, õpiraskused ja põhjuseta puudumised. Paraku on peresid, kes õigustavad või soovivad põhjuseta puudumisi. Lapse kuuldes halvustatakse kooli ja õpetajaid, ei viitsita süveneda lapse probleemidesse, ei tunta huvi lapse tegevuse vastu ja kergetäieliselt kirjutatakse tööendeid puudumise kohta.

Sagedastel puudumistel on väga kurvad tagajärjed: õpilane jääb õppetööst maha; kui popitamine jääb tähelepanuta, tekib kiusatus uuesti proovida; puudumiste tõttu kuhjuvad tegemata tööd, tekivad konfliktid õpetajate ja klassikaaslastega ning lüügend teadmistes.

Ilmselt ehmatab lapsevanemaid kõige rohkem uue seaduse §14, kus räägitakse lapsevanema vastutusele võtmisest, kui tema laps ei täida koo-

likohustust. Vastavalt seadusele võib lapsevanemat trahvida kuni 200 trahvühikuga (trahvühik = 60 krooni), kui laps on põhjuseta puudunud rohkem kui 20% õppetundidest. Rahatrahvi võib asendada üldkasuliku tööga 10–50 tunni ulatuses, kasvatusalase koolituse või lapsega koostegevusega pärast õppetunde.

Lapsevanema kohustus on teavitada kooli õpilase puudumisest juba samal päeval. Kohe õppeaasta alguses informeeriti õpilasi uuest korrast ja kindlasti räägiti sellest ka lastevanemate koosolekul. Aga alati leidub lapsevanemaid, kes ei pea seda kohustust millekski. Siinjuures on paslik meelde tuletada, et seaduse mittemõeldmine ei vabasta selle täitmisest.

Lapsevanema kohustusi ja vastutust käsitlevad osad uues seaduses on lapsevanematele kättesaadavad meie kooli koduleheküljel märksõna „lapsevanemate“ all. Seadus tervikuna on kättesaadav elektroonilises „Riigi Teatajas“.

Marika Mäekivi, õppejuht

• Lugejatega kohtusid (paremalt) Asko Künnap, Kadri Kõusaar, Andrei Hvostov, Karl Martin Sinijärv ja Maire Liivamets. PIRET KASE foto

tust läks lahti arutelu Sofi Oksaneni „Puhastuse“ ümber. Paljud eestlased ei taha leppida tõsiasjaga, et meie ajaloole kõige keerulisema perioodi oskas maailma jaoks kõitvaks kirjutada soome noor naiskirjanik. Arutelu käigus saime aimu sellest, et nii nagu muudesse valdkondades, käivad ka kirjanuduse turustamises suurtes riikides asjad teisiti kui väikestes. Soomest levis Oksaneni raamat kiiresti mujale; praeguseks on tal juba lepingud romaani tõlkimiseks 40 keelde!

Asko Künnap ütles, et „Puhastus“ on üles ehitatud väga kavalalt, puht põnevusromaanini võtetega. Toodi võrdlus Faulkneriga, kellelt on pisut sarnane lugu (selle telg on naine, kes viib ühes majas koos oma aastakümneid surnud abikaasaga).

Karl-Martin Sinijärve teatel on kogu maailma ilukirjandus üles ehitatud umbes seitsmele põhikarkassile, mille ümber siis hoonet (romaan, novelli) laduma ja viimistlemata hakatakse.

Teoreetiliste mõtiskluste järel luges Asko Künnap mõne oma luuletu-

se ning Kadri Kõusaar kõneles oma keelu alla pandud filmist ja sellest, et ta läheb nüüd tööde ja õigust otsides Euroopa kohtusse.

Andrei Hvostov, kes on oma loomingus vaadelnud olukordi Eestis elavate muulaste vaatevinklist, rääkis muu hulgas ka sellest, kuidas ta sai impulsi novelli „Kommunist“ kirjutamiseks.

Karl-Martin Sinijärv keeldus algul oma luuletusi esitamast, sest tema arvates on luule silmadega lugemiseks, mitte kuulamiseks. Maire Liivametsa sõbralikul pealekäimisel luges ta siiski kimbu vaimukaid haikusid, mis olid ootamatult 4-6-4 rütmis.

Nendele, kes soovivad tutvuda Maire Liivametsa raamatututvustustega, võivad interneti otsingusse lüüa lihtsalt „Maire Liivametsa lugemised“. Julgen soojalt soovitada, sest eesti kirjandust ilmub praegu rohkem ja isegi suurimal huvilisel pole võimalik kõigega kursis olla; sestap kuuluvad väga ära asjatundja soovitused- arvamused.

(Järg 4. lk)

KULTUURIKALENDER

KULTUURIKESKUS

- K, 1. 12 kell 16 II korruse fuajees šokolaadipaberite kollektiivnäitus „Magus lapsepõlv“. Näitus jääb avatuks 2. jaanuarini.
- L, 4. 12 kell 9 Jõulukuuskede kaunistamise võistlus
- P, 5. 12 kell 15 II advendikontsert. Esinevad muusikakooli solistid ja naiskoor Mai-mu, orellil Ivi-Heljo Harju
- K, 8. 12 kell 11 Viljandimaa kultuuritöötajate õppepäev
- N, 9. 12 kell 9.30 Jõulumaa Promensalpalsami müük
- R, 10. 12 kell 14 Mulgimaa Arenduskoja üldkoosolek
- L, 11. 12 kell 9.30 Jõulumaa Kodulaste Jõulumaa. Pilet 40 krooni, vajalik eelregistreerimine
- P, 12. 12 kell 11 Heategevuslik advendikontsert. Esinevad Ene Nael, Aare Tammesalu, Jaan Sööt ning muusikakooli õpilased ja õpetajad. Pilet 50 krooni
- T, 14. 12 kell 18 Gümnaasiumi õpilaste jõulukontsert
- R, 17. 12 kell 14 Kultuurikeskus broneeritud
- L, 18. 12 kell 20 JÕULULIPUDU. Tantsuks ansambel Apelsin, vaheaegadel võimlemisklubi Githa, tantsutrupp Flamante, Petka ja hunt, Jõuluvana, suupistelaud, üllatused. Pilet eelmüügist 150, samal õhtul 200 krooni
- P, 19. 12 kell 14 Loeng-kontsert Beethovenist ja muusikakooli jõulukontsert
- T, 21. 12 kell 17 Hõbeniidi jõulupidu
- K, 22. 12 kell 18 Gümnaasiumi VII–XII klassi õpilaste jõulukontsert
- T, 28. 12 kell 19 Ansambli Tuulepuu näarikontsert
- R, 31. 12 kell 23.58 Tantsuga uude aastasse: „Hüvasti, kroon, tere, euro!“ Ansambel Naabri Valve ja videodisko DJ Ivo. Töötab baar. Pilet eelmüügist 100, samal ööl 125 krooni/8 eurot

NOORTEKESKUS

- R, 3. 12 kell 16 NAF konkursi võitjate väljakulutamine ja projektikoolitus
- L, 4. 12 kell 16 Foorumteatrigrupi väljasõit Põltsamaale esinema noorsootöötajate koolitusel
- K, 8. 12 kell 16 Minipiljardi jõuluturniir
- N, 9. 12 kell 15 Jõulukartide valmistamise õpituba
- L, 10. 12 kell 16 Lauatennise jõuluturniir
- R, 10. 12 kell 17 Noorte osaluskogu koosolek
- P, 12. 12 kell 17 Foorumteatrigrupi väljasõit Tartusse esinema MoNo koolitusel
- N, 16. 12 kell 15 Piparkookide valmistamine
- K, 15. 12 kell 16 Jõulupidu
- T, 28. 12 kell 12 Koolivaheag noortekeskuses. Oleme avatud kella 10–18
- T, 28. 12 kell 12 kella 12–15 Meisterdamise õpituba
- K, 29. 12 kell 11 kella 12–18 Foorumteatri avatud õpitoad ja esinemised
- K, 29. 12 kell 11 kella 12–15 Tuleviku Mulgid — projektimatk
- N, 30. 12 kell 11 kella 12–15 Meisterdamise õpituba
- E, 3. 01 kell 12 kella 12–15 Etniliste trummide õpituba
- T, 4. 01 kell 15 kella 12–15 Liikumise ja tantsu õpituba
- K, 5. 01 kell 15 kella 11–16 Tuleviku Mulgid — giidide koolitus
- N, 6. 01 kell 15 kella 15–17 Noortekeskuse suurpuhastus, talgud
- R, 7. 01 kell 15 kella 12–15 Võileibade tegemise õpituba
- R, 7. 01 kell 15 kella 12–15 Meisterdamise õpituba
- R, 7. 01 kell 15 kella 12–15 Avatud õpitoad

Noortekeskus suletud pühade ajal 23.—27. detsembrini ja 31. detsembrist 3. jaanuarini.

MUUSIKAKOOL

- K, 15. 12 kell 18 Eelklassi jõulupidu muusikakoolis
- T, 21. 12 kell 13 Väike jõulukontsert ja tunnistuste kätteandmine

KARKSI KÜLAMAJA

- L, 11. 12 kell 19 Jõuluootuse pidu. Tantsuks mängib ansambel Lihtsad Poisid, pääse 40 krooni
- P, 19. 12 kell 12 Lastebändi K-Duur jõulukontsert. Kuulame kontserti, mängime ja meisterdame

POLLI KÜLAMAJA

- R, 17. 12 kell 18 Jõuluõhtu
- R, 31. 12 kell 23.30 Uusaasta vastuvõtt

LILLI KÜLAMAJA

- N, 23. 12 kell 13 Lilli küla jõulupidu näidendiga „Jõuluvana kodu jõulud“.
- Ootame jõuluvana
- K, 29. 12 kell 20 Aastalõpupidu ansambliga Re-Start

TUHALAANE KÜLAMAJA

- N, 2. 12 kell 11 Tupperware köögitund
- T, 7. 12 kell 11 Käsitööringi jõulude töötuba
- 9.–11. 12 Osalemine Karksi valla Jõulumaa
- P, 12. 12 kell 17 Usuõpetuse tund
- T, 14. 12 kell 11 Viimane jõulude töötuba
- L, 18. 12 kell 17 Tuhalaane laste jõulupidu
- N, 30. 12 kell 19 Aastavahetuse pidu

SUDIESTE KÜLAMAJA

- T, 21. 12 kell 17 Väljasõit Viljandi Pauluse kirikusse Toomas Anni ja Kadri Savva kontserdile „Rõõmsad jõulud“. Piletite müük külatoas (pilet 125, pensionäridele 100 krooni, bussisõit 50 krooni)
- K, 29. 12 kell 19 Aastavahetuse pidu: „Sudijad 15“, mängib „Lycille“, näidend „Jõuluvana kodu jõulud“, showtants Mamma Miaal. Piletid müügil külatoas, eelmüügist 50, samal õhtul 75 krooni

RAAMATUKOGU

- Näitused 7.—31. 12 „Jõulukalender“ ja „Jõuluvana kodu“

LASTEAD

- E, 6. 12 kell 10 Advendiküünalde süütamine
- E, 13. 12 kell 10 Advendiküünalde süütamine
- R, 17. 12 kell 16 Tibude rühma jõulupidu
- kell 17.15 Mõmmide rühma jõulupidu
- E, 20. 12 kell 10 Jõulukontsert
- kell 10 Piilude rühma jõulupidu
- kell 17.15 Jänkude rühma jõulupidu
- T, 21. 12 kell 16 Kiisude rühma jõulupidu
- kell 17.15 Oravate rühma jõulupidu

GÜMNAASIUM

- R, 3. 12 kell 11.40 Advenditervitus mudilas- ja poistekoorilt
- R, 10. 12 kell 11.40 Advenditervitus lastekoorilt
- T, 14. 12 kell 18 Kooride jõulukontsert ja näitemäng Kitzbergi loomingu põhjal valla-rahvale kultuurikeskuses
- N, 16. 12 kell 10.35 ja 11.40 Jõululaulat kooli auals
- R, 17. 12 kell 10.35 Advenditervitus segakoorilt
- T, 21. 12 kella 16–19 Jõulupidu 4.—6. klassidele
- K, 22. 12 kell 11 Jõulupidu 1.—3. klassidele
- K, 22. 12 kell 17–23 Jõulupidu 7.—12. klassidele kultuurikeskuses
- N, 23. 12 Veerändilõpu kontsert-kogunemised

LILLI LOODUSKESKUS

- 30. novembrist 4. detsembrini ja 7.—11. detsembrini kella 9–11.30 ja 12–14.30 talveprogramm „Jõulueelsed askeldused Metsamuhkklamaal“

RAAMAT OLI, ON JA JÄÄB

„See on suur ime, kui üks eesti kirjanik „Kroonika“ veergudele satub!“. Need lõbusa muigega öeldud sõnad kuuluvad läheda olemisega habemikule, Eesti Kirjanike Liidu esimehele Karl-Martin Sinijärvele. Tõsi, kõikvõimalikele edevuse laatalede kirjanimestel tavaliselt asja pole, aga ometi on nad — kirjanikud ja muud loomeinimesed — vägagi olemas. Meie kõigi jaoks.

Maailm muutub, pole parata. Aga kirjandus oli, on ja jääb. Seda näitab ka hulga põrutavalt heade, eriti just noorema põlve kirjanike olemasolu, kaasa arvatud sellesügisese kirjandustuuri külalised.

Peale nimetatud Karl-Martin Sinijärve astusid kultuurikeskuse Sinises saalis publiku ette veel reklaamimees ja luuletaja Asko Künnap, kirjanik ja filmitegija Kadri Kõusaar ning ajaloolane ja kirjanik Andrei Hvostov. Nendega oli kaasas meile juba üle-eelmisest kirjandustuurist tuttav kirjandusteadlane, rahvusraamatukogu referent Maire Liivamets.

Neid oli kuulama tulnud palju huvilisi, kuid kahjuks lahkus esimese akadeemilise tunni järel enamik gümnaasist. Kohale jäi küpsemas eas kirjandushuviliste seltskond ja siiski ka tosinkond nooremat. (Siin näengi peamist vahet niinimetatud kuldsete kuuekümnendate ja praeguse nooruse vahel: tolles põlvkonnas on palju rohkem raamatuhuvilisi kui praeguste hilisteismeliste seas.)

Igal juhul need, kes üritusele tulid, ei pidanud pettumata.

Parast loomerahva enesetuvus-

Saida Lokk 75

Ei tule aastad ilma tööta,
ei ole päevi ilma ööta,
ei ole linnu tuledeta,
ei ole rõõmu muredeta.
Ei paista päike iga päev,
ei anta tervist kergel käel.
Kõik peab läbi elama,
rõõmu ja muret taluma.

Armas Saida, õnnitleme ja soovime sulle tugevat tervist, jätkuvat visadust ning aina uusi mõtteid.

Meil kõigil on elu
ja aeg ja lugu,
sellest elu jooksul
saab ajalugu.

Leili Nael ja Karksi-Nuia AMS

Õnnitleme sünnipäeva puhul!

1. detsember	Maimu-Jutta Juhanson	Polli	93
3. detsember	Laine Joosep	Karksi-Nuia	80
4. detsember	Saida Lokk	Karksi-Nuia	75
5. detsember	Endel Valtmäe	Suuga	80
7. detsember	Mare Aade	Karksi-Nuia	65
12. detsember	Aksel Arro	Uniovere	91
19. detsember	Salme Erg	Pärsi	100
22. detsember	Elga Allsaar	Karksi	70
24. detsember	Linda Kangur	Sudiste	75
24. detsember	Toivo Uniover	Polli	70
26. detsember	Nelli Ruus	Allaste	70
26. detsember	Anne Kaljumäe	Karksi	65
29. detsember	Milvi-Lydia Kallaste	Metsaküla	80
29. detsember	Evi Vari	Karksi-Nuia	80
30. detsember	Aleksander Kikas	Karksi-Nuia	70
31. detsember	Hellen Mihkelson	Karksi-Nuia	75
31. detsember	Ants Laasmäe	Karksi-Nuia	70

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid!

23. novembril sündis Kaili Kadaku ja Maarek Vihmani perre tütar KRISTELLA.

• SPORT •

ENN SARVE foto

• Veiko Lints Karksi võistkonnast tõrjub „Pörsaturniiril“ penaltit.

„PÖRSATURNIIR“ KOGUB POPULAARSUST

30. oktoobril toimus juba 12. korda jalgpalliklubi Karksi korraldatud „Pörsaturniir“ jalgpallis.

Et üritus on saanud üle Eesti populaarseks, siis oli osaleda soovijaid rohkem kui eelnevatel aastatel ning kümne võistkonna asemel registreerisime neid terve tosinaga ja moodustasime kaks kuuest alagruppi. Rõõmustav oli see, et Karksi valda esindas kolm võistkonda.

Mängisime veidi lühendatud aja. Igale meeskonnale oli garanteeritud 5 mängu. Mängijaid oli Vörust, Tartust, Tõrvast, Viljandist, Täaksist, Abjast, Otepäält, Suure-Jaanist ja Karksi vallast. Ilm oli väga sobiv. Üllatuse valmistas võistkond Bestra (endise nimega Liverpool), kes oli kaasa võtnud oma tantsutüdrukud ning

nad said kohe populaarseks.

A-grupist pääsesid poolfinaalidesse Bestra-1 ja Tõrva ning B-grupist meeldiva üllatusena Karksi ja Ropka.

Poolfinaalides võitis Bestra-1 Ropka 7:2 ja Karksi Tõrva 2:0 (penaltitega). Kolmas ja neljas olid Ropka ja Tõrva 3:1 (penaltitega). Finaalis saavutas Bestra-1 võidu Karksi üle 3:0. Niisiis esimene oli Bestra-1, teine JK Karksi ja kolmas Ropka.

Jaak Israel ütles: „Turniir oli heal tasemel, ilm oli ilus ja rahvast palju. Panime välja oma meeskonna põhimõttel, et tähtis pole võit, vaid osavõtt. Jätkame koostööd jalgpalliklubiga Karksi, et muuta turniir veelgi atraktiivsemaks.“

Enn Sarv, jalgpalliklubi Karksi president

VÕRKPAALITÜDRUKUD OLID EDUKAD

8. novembril toimusid Suure-Jaanis Viljandimaa koolidevahelised gümnaasiumide tütarlaste võrkpallivõistlused. Osales kümme kooli ja nii suur arv rõõmustas kõiki.

Kitzbergi gümnaasiumi tüdrukud saavutasid tasavärgses konkurentsis kolmanda koha. Võistkonnas mängisid Ketter Saks, Laura Kaljula, Henrette Reinbach, Egle Jaago, Kärt Keskküla, Birgit Hromenkovi, Kati Veske ja Kätlyn Jürisaar.

25. novembril osalesid võrkpallitüdrukud Kuusalus Eesti Koolispordi Liidu võrkpalliturniiril ja saavutasid tubli kuuenda koha. Seal mängis üksteist gümnaasiumi võistkonda ja mängud olid väga tasavärgised. Päev oli pikk ja väsitav: oli viis kohtumist.

• Võrkpallitüdrukud koos treener Kalli Laprikuga BIRGIT HROMENKOVI foto

Eesti.ee ehk kogukonna vaim internetis

Eesti rahvaarv on üks Euroopa väiksemaid, kuid tänu väga paljudele tublidele inimestele elu Eestis püsib. Igas linnas, vallas ja külas on oma kangelasid, kelle väärtus kohalikus elus on tunduvalt suurem kui paljudel üleriigilistel meediastaaridel. Just kohaliku elu sündmusi ja tegijaid kajastabki 13. oktoobril „uksed“ avanud portaal eesti.ee.

Vaadates omavalitsuste väljaandeid üle Eesti, võib rõõmuga tõdeda, et aastatega on infobülletäänidest kasvanud arvestatavad väljaanded. Toimetajate ja kaasautorite töö saab väärilise koha eesti.ee portaalis. Julgen väita, et ajakirjandusliku taseme poolest on meie valla- ja linnalehed kohati võrreldavad suuremate ja palju ressursirohkemate maakonnalehtedega.

Kohalikel ajalehtedel on välja kujunenud oma kindel roll. Nii maakonna- kui üleriigilised lehed leiab paberversiooni kõrval ka internetist. Miks ei võiks omavalitsuslehed teinud samasugust tähelepanu? Oma valla leht kipub olema esimene, mille inimene kätte võtab ja huviga läbi loeb.

Mina ise olin läbi ja lõhki linnalaps. Ehkki veetsin Tallinna lähedal Raasiku vallas suvised koolivaheajad, ei puutunud ma kohaliku eluoluga palju kokku. Olles nüüdseks palju Eestimaal ringi käinud ning suure osa ajast olnud Virumaal, olen ühtlasi mõistnud, kui võimas on väike kogukonna vaim. See, mis toimub oma vallas või linnas, läheb korda väga paljudele – iga lasteetendus, koori esinemine või spor-

disündmus on oluline ja toob kokku palju huvilisi. Neist kirjutab ka omavalitsuse ajaleht. Seda kõike peegeldamegi eesti.ee keskkonnas.

Usun, et omavalitsusleht on üks kogukonna vaimu ja ühtekuuluvustunde kandja. Isegi siis, kui ollakse mujale elama kolinud, ei tähenda see, et kogukonna tegemised enam ei huvita. Omavalitsuslehtede portaal on üks sammuke lähemale sellele, et siin eri paikades elavate inimeste vahel ei katkeks ning et kogukonnale olulisi artikleid oleks võimalik kommenteerida ja lugeda mis tahes punktist maailmas.

Portaali leiab aadressilt www.eesti.ee.

Tanel Saarmann, omavalitsuslehtede portaali looja

JÕUSAALIS ON OMA KULTUUR

Jõusaalis on oma kindel kord, mida peaksid kõik täitma. Kahjuks on meil hulk inimesi, kes on kas kirjaoskamatud või lihtsalt ei viitsi lugeda. Seinal on ju ilusasti kõik vajalik kirjas: kuidas jõumasinat endale vajalikku asendisse reguleerida ja et treeningu lõppedes tuleb kangidelt ja masinalt võtta kettad. Ohtuti avaneb tihti aga vastupidine pilt: kangikettad on põrand ja kõik seinääred täis.

Hommikul keerab remondimees ärakrutitud nupud oma paika tagasi, ja kõik algab jälle otsast peale. Ilmselt on vaja natuke selgitada, miks need kettad tuleb oma kohale tagasi panna.

Esitaks ka raud väsis ning kangid muutuvad raskuste all kõveraks ning paindunud kangiga on ebamugav treenida.

Teiseks ei sobi ühe treenija raskused teistele ja keegi ei pea teise järele raskusi koristama. Kujutage ette daami, kes soovib jõusaalis natuke lihast trimmida, aga pool aega kulub mehemürakate jäetud kettaste mahavõtmisele. Kolmandaks vajab jõusaal pidevat koristamist. Masinaid on ühes ruumis niigi palju ning koristamine on raskendatud.

Harjutuste sooritamisel on eriti tähtis õige hingamine. Kui jõusaal on halvasti koristatud, sest kettad vedelesid ja niiske lapiga ei saanud korralikult tolmu võtta, siis hingatakse paratamatult tolmu sisse. Niisiis kettad tuleb panna kettahoidjatele raskuste järgi sorteeritult.

Tuletan natuke meelde jooksulindi kasutamise korda. Kõigepealt tuleb meelde jätta, et jooksulint pole mõeldud kiirjooksuks, ja teine asi: kui vajutatakse mingit nuppu, siis masin natuke mõtleb. Arvutigi võtab väike mõtlemisaja, sama teeb jooksulintki. Jõudmata ära oodata uue operatsiooni algust, vajutatakse veel korra, nii et lüliti on paneeli küljest lahti.

Igal pingil on nuppe, olgu need siis mustad või punased, suured või väikesed. Need on masinate reguleerimiseks oma kehapiikkusele sobivaks. Nuppe tuleb tõmmata ja seejärel keerata sobivasse asendisse ning siis lahti lasta.

Ees on pikad ja pimedad talveõhtud ning jõusaal pakub oma keha vormis hoidmise võimalust. Ent jõusaaliski on oma kultuur ja kord.

Leo Liiber

MUUDETI POLLI HOOLDEKODUSSE PAIGUTAMISE KORDA

17. novembril muutis vallavolikogu hooldekodusse paigutamise korda, mis hakkab kehtima 1. jaanuarist 2011.

Uue korra kohaselt tuleb hooldekodusse paigutataval isikul tasuda oma ülalpidamiskulud hooldekodus kas osaliselt või täielikult vastavalt tema majanduslikule olukorrale. Puuduva osa peavad kandma isiku ülalpidamiskohuslased (abikaasa, lapsed).

Kui abikaasa või lapsed pole suutelised oma osa tasuma, võivad nad taotleda vallavalitsuselt toetus tasumisele kuuluva summa osaliseks katmiseks kuni kuueks kuuks. Sum-

ma suuruse otsustab vallavalitsus, võttes arvesse ülalpidamiskohuslaste sissetulekuid, varalist seisundit ja ülalpeetavaid.

Uue põhimõttena on korda toodud säte, et hooldekodusse paigutatav isik kannab oma ülalpidamiskulud täielikult, kui tema omandis olev kinnis- või vallasvara seda võimaldavad.

Praegu kehtivad hooldamislepingud tuleb viia uue korraga kooskõlla hiljemalt 2011. aasta 30. juuniks. Vastuvõetud korraga saab tutvuda valla kodulehel www.karksi.ee.

Liivi Loi, sotsiaaltöö spetsialist

RAAMAT OLI, ON JA JÄÄB

(3. lk järg)

Loodushoiu mõttes poleks paljudel meist ehk midagi selle vastu, kui lähimatel aastakümnetel traditsioonilise paberraamatu asemel e-raamatutega harjuma peame. Aga olgu kirjanduse materiaalne väljund milline tahes — loojaid, kes kirjutavad, ja huvitajaid, kes loevad, saab olema ka tulevikus. Nendega, kes kahtlevad, räägime 25 aasta pärast uuesti...

PS. Veel väike soovitus: lööge

lahti 12. novembri „Sirp“ — sealt leiate kaks lehekülge Jürgen Rooste intervjuusid kirjanike ja raamatukoguhoidjatega, kõik kirjandustuari teemadel. Ei puudu ka kommentaarid alati irooniliselt ja teravmeelselt Kivisildnikult.

Riina Kivaste

Karksi konstaablijaoskond tel 434 1110.

TV-antennide ja SAT-TV müük, paigaldus ja hooldus. Digi-TV ja Vi-asati paigaldus. Info tel 514 2104. Satman TP OÜ.

Metsa väljavedu. Info tel 510 3938.

Müüa 4-toaline (61,7 m²) kesk-küttega korter Karksi-Nuias hinnaga 150 000 krooni või anda üürile. Info tel 513 5871.

Eurode vahetamise ajal 1.–15. jaanuarini on Karksi-Nuia postkontor avatud kella 9–17.30. Alates 16. jaanuarist kehtivad endised lahtioleku ajad: E–R kella 8–16, L kella 8–13 ja P suletud. Ester Toom.

Mälestame jäädavalt lahkunud ja avaldame kaastunnet omastele

TÕNU KUUSIK
23. 10. 1938 – 7. 11. 2010
Äriküla

OSKAR RUBIN
2. 08. 1921 – 9. 11. 2010
Karksi-Nuia

JOHANNES JAAKSON
19. 12. 1937 – 14. 11. 2010
Morna

EAÕK Karksi-Nuia kirikus toimub mälestusjõululiturgia reedel, 24. detsembril kell 11. Osaleb Tartu piiskop Eelja.

Sõnumeid

Disaini töötoad

9. novembril said gümnaasiumi 10. ja 11. klasside õpilased lüüa kaasa jalgratta lisatarvikute disainimisel. Noored juhendajad Tallinna Tehnikaülikoolist ja Eesti Kunstiakadeemiast tutvustasid töötuba, mis ühendab endas inseneri, disaineri ja ettevõtja kutseoskusi.

Kõik rühmad said töölehe. Kõigepealt pakuti kõikvõimalikke ideid, mille seast tuli välja valida üks, mida rühm hakkab ellu viima. Töölehele tuli kanda toote kirjeldus ja joonis ning valmistada prototüüp. Valminud tootenäidised kinnitati kohe ka jalgratta külge, et saada aimu, kas idee ka tarbimist väärib.

Jalgratas sai endale käesoojendaja, meditsiinipauna, mobiilihoidiku ja -laadija, külmkapi, prügi-kasti ja pudelihoidja-GPS-seadme.

Töörühmad tutvustasid oma tooteid, pidid määratlema tarbimise sihtrühma ja pakuma reklaamimise võimalusi.

Kas töötubadest ka uusi inseneri, disainereid ja ettevõtjaid sirgub, näitab tulevik.

Ülle Roomets

Aiandus- ja mesindusseltsis

7. detsembril kell 12 on Karksi-Nuias seltsi majas koosviibimine kohvilauas. Samas on Oriflame'i tasuta koolitus. 17. detsembril kell 13.30 kohutatakse Murri haarberis teemal „Käes on jõulud“ (kaasa võtta rõõmus meel ja 20-kroonine kinkepak).

Aiandus- ja mesindusseltsi tänaab kõiki, kes aitavad kaasa ja osalesid seltsi 55. aasta juubelil.

Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Seltsi juhatus soovib oma liikmetele, osjatele ja koostööpartneritele rahulikke jõule ning meeldivat koostööd uuel aastal.

Leili Nael ja Saida Lokk

Advendi- ja jõuluajal Peetri koguduses

5. detsembril kell 10 on jumalateenistus ja kell 17 tähistatakse kiriku akende restaureerimist (Matis Rego). Esinevad organist Aaro Tetsmann ja Viljandi Jaani koguduse ansambel Kadi Ritsingu juhatusel. Järgneb kohvilaud pastoraadis. Täname neid, kes toetasid akende restaureerimist kas ostes Kai Küti siidimaali või Helika Gustavson-Rätsepa „Kultuurisuve“ CD-plaadi. Neid saab veel 100-kroonise annetuse eest.

12. ja 19. detsembril kell 10 on jumalateenistus (Matis Rego) ja 24. detsembril kell 18 jõuluõhtu jumalateenistus (Matis Rego). Laulab kiriku segakoor Vello Ainsalu juhatusel.

25. detsembril kell 10 on esimene jõulupüha jumalateenistus (Raiivo Asuküla), 26. detsembril kell 10 jumalateenistus armulauaga (Marko Tiitus) ja 31. detsembril kell 18 jumalateenistus (Matis Rego).

Liivi Jõe

Järgmine „Karksi Sõna“ ilmub uue aasta algul. Teokat ja tujuküllast 2010. aasta lõpetamist!